

การส่องกล้องตรวจโพรงมดลูกด้วยเครื่องมือขนาดเล็ก (Office Hysteroscopy)

ศูนย์ : ศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการมีบุตร
บทความโดยแพทย์ : นพ. งามอาจ บวรสกุลวงศ์

แม้ว่าการอัลตราซาวด์ทางช่องคลอด จะเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงในการวินิจฉัยความผิดปกติของมดลูก แต่ในกรณีที่สงสัยว่าความผิดปกตินั้นอยู่ภายในโพรงมดลูก การตรวจยืนยันด้วยวิธีการส่องกล้องตรวจโพรงมดลูกด้วยเครื่องมือขนาดเล็ก (Office Hysteroscopy) นับว่าเป็นวิธีที่ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความผิดปกติและลักษณะต่างๆ ไปของโพรงมดลูกได้ดีที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่ช่วยให้การตรวจวินิจฉัยอาการผิดปกติในโพรงมดลูกเป็นเรื่องที่สะดวก แม่นยำ เจ็บปวดน้อยและมีความปลอดภัยยิ่งขึ้น

การส่องกล้องตรวจโพรงมดลูกด้วยเครื่องมือขนาดเล็ก (Office Hysteroscopy) คืออะไร

เป็นวิธีการตรวจโดยใช้กล้องเล็กๆ สอดเข้าทางปากมดลูก ซึ่งสามารถเห็นความผิดปกติภายในโพรงมดลูก ผ่านหน้าจอแสดงผล ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้จากการซักประวัติ ตรวจร่างกายตามปกติ การอัลตราซาวด์ และการเอกซเรย์ เช่น มีเลือดระดูผิดปกติ มีติ่งเนื้อหรือเนื้องอกเล็กๆ ในโพรงมดลูก พังผืด ความผิดปกติของรูปร่างของมดลูก มีเลือดออกทางช่องคลอดในวัยหมดระดู และวินิจฉัยภาวะมีบุตรยาก เป็นต้น

ข้อดีการตรวจโพรงมดลูกด้วยเครื่องมือขนาดเล็ก (Office Hysteroscopy)

การตรวจโพรงมดลูกสามารถทำได้ด้วยวิธีการอื่นได้ เช่น การขูดมดลูกหรือการใช้ท่อเล็กๆ เข้าไปดูดเซลล์เพื่อนำไปตรวจ ซึ่งวิธีการเหล่านี้แพทย์ไม่สามารถมองเห็นพยาธิสภาพของโพรงมดลูกได้โดยตรง ทำให้มีความถูกต้อง แม่นยำน้อยกว่าการตรวจด้วยวิธีการส่องกล้อง ซึ่งแพทย์สามารถเห็นภาพความผิดปกติได้อย่างชัดเจน ทำให้สามารถตัดสินใจได้ตรงกับตำแหน่งที่มีพยาธิสภาพ นอกจากนี้ การตรวจด้วยวิธีการนี้ยังสะดวกสบาย และมีโอกาสเกิดการแทรกซ้อนน้อยกว่าการส่องกล้องตรวจโพรงมดลูกแบบปกติ (Hysteroscopy) เพราะผู้ป่วยไม่จำเป็นต้องอดอาหารหรือดมยาสลบก่อนการส่องกล้อง

การเตรียมตัวส่องกล้องตรวจโพรงมดลูก

ในการส่องกล้องตรวจโพรงมดลูกเพื่อวินิจฉัยโรค ผู้ป่วยไม่จำเป็นต้องเตรียมตัวเป็นพิเศษ ในบางกรณี แพทย์อาจให้ยาอมใต้ลิ้นเพื่อให้ปากมดลูกขยายตัวประมาณ 2 ชั่วโมงก่อนทำการตรวจ แต่ควรเลือกช่วงเวลาตรวจที่ประจำเดือนหมดสนิทไปแล้ว 5 - 7 วัน และตรวจสอบให้มั่นใจว่าไม่ได้อยู่ในช่วงของการตั้งครรภ์ ในกรณีพยาธิสภาพมีขนาดใหญ่ แพทย์อาจต้องนัดทำการผ่าตัดพยาธิสภาพในโพรงมดลูกในหองผ่าตัด ผู้ป่วยต้องงดน้ำ งดอาหารก่อนเข้ารับการรักษา อย่างน้อย 6 ชั่วโมง และเตรียมผ้าอนามัยมาด้วย

ขั้นตอนในการตรวจวินิจฉัยมีอะไรบ้าง

การตรวจจะคล้ายคลึงกับการตรวจภายใน โดยแพทย์จะให้ผู้ป่วยขึ้นนอนที่ขาหยั่งเหมือนตรวจภายใน ใส่อุปกรณ์เพื่อให้เห็นปากมดลูก หลังจากนั้นแพทย์จะค่อยๆ ส่องกล้องขนาดเล็กผ่านปากมดลูกเข้าไปยังโพรงมดลูก เพื่อให้เห็นความผิดปกติภายในโพรงมดลูก โดยการตรวจจะใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที ในบางรายที่พบความผิดปกติ แพทย์อาจตัดสินใจเพื่อส่งตรวจทางพยาธิวิทยา และวางแผนการรักษาต่อไป อาจใช้ระยะเวลาตรวจที่นานขึ้นได้

ซึ่งวิธีการตรวจวินิจฉัยนี้เหมาะสมกับผู้ป่วยที่มีความผิดปกติในโพรงมดลูก เช่น สงสัยว่ามีติ่งเนื้อหรือก้อนเนื้องอก มีเลือดออกผิดปกติโดยไม่ทราบสาเหตุ วินิจฉัยและค้นหาสาเหตุภาวะมีบุตรยากสำหรับผู้ที่ทำเด็กหลอดแก้ว แพทย์อาจตรวจโพรงมดลูกก่อนที่จะนำตัวอ่อนเข้าไปฝัง เพื่อให้แน่ใจว่าสภาพโพรงมดลูกไม่มีความผิดปกติที่ขัดขวางโอกาสการฝังตัวของตัวอ่อน

โดยปกติทั่วไป ภาวะแทรกซ้อนหรือผลข้างเคียงจากการตรวจสอบกล้องโพรงมดลูกนั้น พบได้น้อยมาก แต่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น การอักเสบติดเชื้อ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในกรณีที่ผู้ป่วยมีการติดเชื้อในอุ้งเชิงกราน หรือท่อนำไข่ออยู่แล้ว รวมถึงอาการปวดท้องน้อย ซึ่งสามารถรับประทานยาแก้ปวดได้ หลังจากการตรวจสอบกล้องโพรงมดลูก ผู้ป่วยสามารถทำกิจกรรมได้ตามปกติหลังการตรวจ แต่แนะนำให้งดการมีเพศสัมพันธ์ประมาณ 3-5 วัน

ผู้ที่ควรได้รับการส่องกล้องตรวจโพรงมดลูกด้วยเครื่องมือขนาดเล็ก

- สตรีวัยเจริญพันธุ์ที่มีเลือดประจำเดือนออกผิดปกติ
- สตรีที่ได้รับการตรวจอัลตราซาวนด์มดลูกแล้วสงสัยว่ามีเนื้องอกหรือมีติ่งเนื้อภายในโพรงมดลูก
- สตรีวัยหมดประจำเดือนที่มีเลือดออกจากโพรงมดลูก
- สตรีที่มีมดลูกผิดปกติ เช่น มีผนังกันโพรงมดลูก (Septate uterus)
- สตรีที่มีภาวะแท้งบุตรซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป
- สตรีที่มีบุตรยาก
- สตรีที่มีประวัติมีประจำเดือนมานาน้อยมากหรือไม่มีประจำเดือน
- สตรีที่ใส่ห่วงอนามัยมานานและไม่สามารถดึงสายห่วงออกได้ตามปกติ
- สตรีที่มีประจำเดือนออกมาก โดยไม่พบพยาธิสภาพจากการตรวจภายนอกมดลูก
- สตรีที่ไม่ตั้งครรภ์หลังจากแท้งบุตรและได้รับการขูดมดลูก
- สตรีที่ปวดประจำเดือนรุนแรงร่วมกับสงสัยว่ามีพยาธิสภาพในโพรงมดลูก
- สตรีที่ไม่ตั้งครรภ์จากกระบวนการทำเด็กหลอดแก้ว และย้ายตัวอ่อนที่มีคุณภาพดีไปแล้วตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป

ใครที่ไม่เหมาะสมกับวิธีการนี้

การส่องกล้องตรวจโพรงมดลูกด้วยเครื่องมือขนาดเล็กนี้ ไม่เหมาะสมกับผู้ป่วยที่มีอาการดังต่อไปนี้

- ผู้ที่กำลังมีประจำเดือน
- ผู้ที่กำลังตั้งครรภ์
- ผู้ที่มีการอักเสบในอุ้งเชิงกรานหรือท่อนำไข่

หากมีอาการปวดท้องน้อยมากกว่าปกติ หรือพบว่ามียาเลือดออกทางช่องคลอดมากหรือนานกว่าปกติ ตกขาวเป็นหนอง มีกลิ่นเหม็น และมีไข้สูง เป็นต้น อย่าเพิกเฉยหรืออดทนต่อความเจ็บปวด จนกระทั่งลุกลามเกิดปัญหาในโพรงมดลูก ถ้าไม่แน่ใจให้รีบมาพบแพทย์ เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยถึงสาเหตุ

เพื่อนำไปสู่การรักษาอย่างทันท่วงที